

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Vår ref.:
14/2177- 2- HW

Deres ref.:
13/3837

Dato:
06.02.2015

Høring- endringer i introduksjonsloven med forskrifter

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høring om endringsforslag til introduksjonsloven.

Endringsforslagene er i følge høringsbrevet, en del av regjeringens arbeid med å styrke språkopplæringen for kvinner og gi flere muligheter til å delta i arbeidslivet, og omfatter tre punkter:

1. Rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved overgang til arbeid eller utdanning
2. Kommunene skal ta initiativet til å sette i gang opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
3. Man må dokumentere kunnskaper om samfunnet for å få fritak fra opplæring i 50 timer samfunnskunnskap.

Ombudet fører tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FN- konvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering av kvinner (CEDAW), FN- konvensjonen om avskaffelse av alle former for rasediskriminering (CERD), og FN- konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Tilsynsansvaret innebærer blant annet at ombudet rapporterer eventuelle uoverensstemmelser mellom norsk rett/praksis og konvensjonene til departementet. Det er departementene som har det overordnede ansvaret for at

disse konvensjonene følges opp nasjonalt og internasjonalt, og som sitter med ansvaret for å rapportere til FN.

Til punkt 1 om rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet

Ombudet er positiv til at permisjonsadgangen styrkes og blir mer fleksibel i forhold til aktiviteter som åpenbart vil styrke de individuelle mulighetene for arbeid på sikt.

Departementet foreslår også at permisjonen er uten introduksjonsstønad. Ombudet er enig i at det er naturlig at personer som jobber eller deltar i utdanning betraktes på samme måte som andre i tilsvarende situasjoner. Departementet foreslår imidlertid følgende begrensning for denne gruppen: *« Inntekten bør være tilstrekkelig for at deltaker kan forsørge seg selv og ikke behøve å søke økonomisk sosialhjelp ».*

Ombudet ser ingen saklig grunn for at det økonomiske sikkerhetsnett som gjelder for alle i arbeidslivet, som utløses ved akutte forbigående økonomiske kriser, ikke også skal omfatte denne gruppen. Den som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har et *rettskrav* på økonomisk stønad. Retten til økonomisk stønad er subsidiær. Men når alle aktuelle muligheter er utnyttet, har den som ikke kan sørge for sitt livsopphold rettskrav på økonomisk stønad, uansett årsaken til hjelpebehovet. Kommunen har da en plikt til å yte hjelp. Det gjelder eksplisitt for personer som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd for vedkommende¹.

Også for dem som velger å ta permisjon for å ta utdanning bør situasjonen betraktes på samme måte som andre i et utdanningsløp med hensyn til økonomisk bistand. Hovedregelen er at utdanningsløpet finansieres av andre ytelser enn midlertidige økonomiske ytelser for personer i krise, men en konkret individuell vurdering kan tilsi andre løsninger.

Integreringstiltak må tilpasses kvinnetypiske situasjoner

Endringsforslaget drøfter om deler av dagens lov og forvaltningspraksis kan være uheldig i forhold til et overordnet mål om å styrke kvinners kvalifisering for norsk arbeidsliv.

¹ § 3, forskrift 16. desember 2011 nr. 1251 om sosiale tjenester for personer uten fast bopel i Norge

Ombudet finner det beklagelig at departementet ikke samtidig vurderer om det i ordningen finnes andre bestemmelser som på samme måte kan sies å innebære et hinder eller endog være i strid med likestillingslovens krav om ikke å forskjellsbehandle kvinner og menn. Ombudet har lenge vært bekymret over at eksempler fra våre klagesaker har vist at introduksjonsloven, og særlig makstiden for gjennomføring, sammen med kommunenes praksis i utformingen av sitt tilbud, strider mot likestillingsloven. All erfaring med kjønnslikestilling viser hvor avgjørende det er at tiltakene for integrering av kvinner tar utgangspunkt i situasjonen som kvinnene faktisk befinner seg i. Ombudet har gjentatte ganger tatt dette opp med departementet, senest i vårt brev av 18. september 2014, se vedlegg.

I og med at endringsforslaget ikke følger opp dette, gjentar vi vår bekymring over at sentrale likestillingshensyn i et forslag som eksplisitt har minoritetskvinner som målgruppe, ikke drøftes av departementet.

Rasediskrimineringskomiteen som i 2011 uttrykte bekymring over bestemmelsen om makstid, har i General comment 25 understreket behovet for å ta høyde for kjønns spesifikke faktorer:

“Recognizing that some forms of racial discrimination have a unique and specific impact on women, the Committee will endeavour in its work to take into account gender factors or issues which may be interlinked with racial discrimination”.

Vennlig hilsen

Guri Hestflått Gabrielsen
avdelingsleder

Heidi Wyller
seniorrådgiver

Vedlegg: Kopi av LDO sitt brev av 18. september 2014 til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Hva skal til for at introduksjonsprogrammet blir best mulig i fremtiden (L)(269043)